UiT Norges arktiske universitet

Retningslinje for personellsikkerhet

Fastsatt av:	Administrasjonsdirektøren	Dato:	12.04.2024
Ansvarlig enhet:	Avdeling for organisasjon og økonomi	Id:	
Sist endret av:		Dato:	
Erstatter:	Ny	Arkivref.:	2023/63673

Innhold

1. Formål

Retningslinjen skal bidra til å sikre UiTs verdier og forhindre skade på UiTs verdier og virksomhet og nasjonale sikkerhetsinteresser. Den beskriver noen tiltak som skal iverksettes for å ivareta personellsikkerheten.

2. Virkeområde

Retningslinjen gjelder ved alle UiTs enheter.

Retningslinjen er forankret i Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) og inngår som en del av ledelsessystem for sikkerhet, beredskap og personvern ved UiT.

3. Ansvar, myndighet og oppgavefordeling

Ansvar og myndighet følger av ledelsessystemet for sikkerhet, beredskap og personvern.

Administrasjonsdirektør

- Har overordnet ansvar for personellsikkerhet, og et særskilt ansvar i å se til at det interne regelverket for personellsikkerhet er i samsvar med lovverket
- Rutiner og veiledninger tilhørende denne retningslinjen fastsettes av aktuell fagavdeling

Dekan/avdelingsdirektør

- Har ansvar for å se til at den forebyggende personellsikkerheten er i samsvar med, og følger regelverket
- Kan begrense ansatte og gjester sin tilgang til skjermingsverdige områder, infrastruktur, stillinger og oppgaver

Instituttleder/seksjonsleder

- Har ansvar for det daglige arbeidet med personellsikkerhet
- Risikovurderinger knyttet til ansatte og gjesters tilgang til skjermingsverdige områder, infrastruktur, stillinger og oppgaver

Ansatte, studenter, gjesteforskere og gjestestudenter skal

- Gjøre seg kjent med og følge til enhver tid gjeldende lov, forskrift og UiTs interne regelverk innen sikkerhet, beredskap og personvern, herunder gjennomgå tilgjengelig informasjon og opplæring fra UiT
- Forhindre og rapportere avvik når disse oppstår, herunder hendelser som kan innebære avvik iht. denne retningslinjen

4. Definisjoner og forkortelser

Personellsikkerhet omfatter tiltak, handlinger og vurderinger for å hindre at personer som vil kunne utgjøre en sikkerhetsrisiko, plasseres eller er plassert slik at risikoen aktualiseres.

Ansatt er alle som har UiT som arbeidsgiver.

Student er alle med studierett ved UiT.

Ph.d. kandidat er alle med studierett på emner på doktorgradsnivå.

Gjest er i denne sammenheng personer som ikke har formell tilknytning til UiT, men kan ha

- midlertidige kontorlokaler
- IT-ressurser
- andre ressurser ved UiT

Eksempelvis gjelder dette gjesteforskere, emeriti, foredragsholdere, eksterne partnere, leietakere, ekstern sensor, samarbeidspartnere fra det offentlige eller næringsliv mfl.

Besøkende er i denne sammaneheng personer som ikke har formell tilknytning til UiT, og oppholdet er av kortere varighet, eksempelvis delegasjoner.

Innsider forstås som en nåværende eller tidligere ansatt, gjest eller innleide medarbeidere som samarbeidspartner, konsulent eller kontraktør som har eller har hatt legitim tilgang til virksomhetens systemer, prosedyrer, objekter og informasjon og som misbruker denne for å utføre handlinger som påfører virksomheten eller nasjonale sikkerhetsinteresser skade eller tap. En innsider kan være bevisst eller ubevisst.

Innsidevirksomhet defineres som tilfeller der en nåværende eller tidligere medarbeider misbruker sin tilgang eller kunnskap for å utføre handlinger som påfører virksomheten skade eller tap.

Nasjonal sikkerhet er statssikkerhet og en avgrenset del av samfunnssikkerhetsområdet, som er av vesentlig betydning for statens evne til å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser.

Nasjonale sikkerhetsinteresser er landets suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform og overordnede sikkerhetspolitiske interesser knyttet til; (a) de øverste statsorganers virksomhet, sikkerhet og handlefrihet, (b) forsvar, sikkerhet og beredskap, (c) forholdet til andre stater og internasjonale organisasjoner, (d) økonomisk stabilitet og handlefrihet, og (e) samfunnets grunnleggende funksjonalitet og befolkningens grunnleggende sikkerhet.

Risikoeier er den som har ansvaret for risikoene ved en tjeneste eller et system. Det kan være tjeneste-/systemeier, linje-/prosjekt-/aktivitetsleder.

Bakgrunnssjekk er verifisering og/eller innhenting av opplysninger i forbindelse med et ansettelsesforhold eller gjesteopphold.

5. Personellsikkerhet

For å ivareta personellsikkerheten er det avgjørende at det på alle nivå iverksettes tiltak som reduserer risikoen for bevisst eller ubevisst skade på UiTs verdier.

5.1 Risikovurdering

UiTs verdier og virksomhet kan skades av både eksterne og interne aktører.

Områder, stillinger, oppgaver og infrastruktur som er spesielt utsatte for innsidere og verdiene som skal beskyttes er kommet frem ved gjennomførte risikovurderinger. Risikovurderingene skal gjentas ved bytte av stilling, forskningsgruppe, tilgang til annen infrastruktur mv.

Støtte

- *Oversikt over sensitive fagområder tilknyttet eksportkontroll ved UiT*
- *Oversikt over egne informasjonsverdier, j.fr årlige rapporteringer ved enhetene*
- *Oversikt over egne risikoområder, j.fr risikovurderinger ved lokale beredskapsområder*

5.2 Risikoeiers iverksetting av sikringstiltak

På bakgrunn av risikovurderinger og eventuelle nye forhold som avdekkes under et ansettelsesforhold, gjestetilknytning, internasjonalt samarbeid etc. skal det gjennomføres tiltak som hindrer at UiTs verdier og virksomhet skades av eksterne og interne aktører (innsidere).

5.3 Ansettelse

Avklare om stillingen er innenfor et risikoområde og om det er behov for bakgrunnssjekk.

Støtte*:*

- *Rutine for eksportkontroll ved ansettelser*

5.4 Gjestetilknytning

Avklare formål, varighet og finansiering for gjestetilknytningen og om det er behov for videre bakgrunnssjekk.

Støtte*:*

- *Rutine for sikkerhetsvurdering av gjestetilknytning ved UiT*
- *Rutine for eksportkontroll ved gjestetilknytning*
- *Retningslinje for gjestesystemet GREG ved UiT*

5.5 Internasjonalt samarbeid

5.5.1 Delegasjoner, konferanser og arrangement på UiT

Avklare formål, varighet og finansiering for oppholdet.

Støtte:

- *Rutine for delegasjoner, konferanser og arrangementer på UiT*

5.5.2 Utreise fra UiT

Avklare destinasjon, formål, varighet og finansiering for reisen/oppholdet.

Støtte:

- *Huskeliste for reiser til utland*
- *Rutine for registrering av opphold i utlandet for ansatte*
- *Retningslinje for bruk av UiTs IT-utstyr og -tjenester ved reiser til risikoland*

5.6 Studenter

Det vises til pkt 3.

5.7 Daglig sikkerhetsledelse under ansettelsesforhold og gjesteopphold

Personer som er gitt tilgang til virksomhetens informasjon og verdier, vil i et personellsikkerhetsmessig perspektiv alltid kunne utgjøre en sikkerhetsrisiko, og skal følges opp på en forutsigbar måte gjennom hele tilknytningen ved UiT.

Støtte:

- *Rutine for oppfølging av personellsikkerhet gjennom hele ansettelsesforholdet og gjesteoppholdet*
- *Mal for sårbarhetssamtaler*

Risikoen skal alltid reduseres ved å øke den sikkerhetsmessige bevissthet og kunnskap om sikkerhet hos ledere, ansatte, studenter og gjester. Ved behov gjennomføres nye risikovurderinger og sårbarhetsreduserende tiltak, jf. punkt 5.1 og 5.2.

5.8 Ivaretagelse av sikkerhet ved avslutning av tilknytningsforhold ved UiT

Ansatte og gjester som har hatt tilgang til risikoområder skal følges opp i forhold til taushetsplikt og sensitiv informasjon som er tilegnet under tilknytningsforholdet, *jf. de ulike rutinene*

Sørg for at andre medarbeidere og samarbeidspartnere kjenner til at vedkommende slutter. Gi informasjon om ny kontaktperson ved UiT som de skal forholde seg til i fremtiden.

5.9 Dokumentasjon

Krav til dokumentasjon er beskrevet i de enkelte rutinene.

6. Håndtere sikkerhetsrelaterte avvik

Avvik, bekymringer og brudd på regelverk i tilknytning til personellsikkerhet skal varsles via sikkerhet@uit.no

Meldingene håndteres ut fra ansvar og behov for kompetanse, jf. ledelsessystem for sikkerhet, beredskap og personvern.

7. Referanser

- Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven)
- Lov om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.v. (eksportkontrolloven) med tilhørende forskrift.
- Retningslinjer og verktøy for ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid (Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og Forskningsrådet)
- Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor
- Nasjonale trusselvurderinger fra Politiets sikkerhetstjeneste (PST), Etterretningstjenesten og Forsvaret
- Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSMs) grunnprinsipper for personellsikkerhet